

Ako slovenský Sorosovský Deep State účelovo menil zákon, aby ochránil Lipšicovsko-Čurillovskú mafiu

- CZ24 News | 4. prosince 2023

Po voľbách totiž vyšlo najavo, že šesť trestne stíhaných policajtov Národnej kriminálnej agentúry (NAKA) okolo Jána Čurillu získali 5. októbra status chráneného oznamovateľa. Práve naši chlapci so správnym morálnym kompasom bojujúci s temnými silami pod dozorom Úradu špeciálnej prokuratúry spustili rozsiahle vyšetrovania exponovaných káuz, pripomína vo svojom článku novinárka Júlia Mikolášiková, známa pod pseudonymom „Piraňa“.

Minulý týždeň najskôr podpredseda vlády a minister životného prostredia Tomáš Taraba (nominant SNS) uviedol, že koalícia sa dohodla na zmene zákona v súvislosti [Úradom na ochranu oznamovateľov](#), s tým že zákon pôjde na decembrovú schôdzu parlamentu v skrátrenom legislatívnom konaní. Následne tieto plány potvrdil v Sobotných dialógoch v RTVS aj premiér Robert Fico (SMER – SSD) a v nedeľu v TA3 o tom tiež hovoril predseda parlamentu Peter Pellegrini (HLAS – SD).

„Oznamovatelia môžu čeliť šikane, výpovedi či inému negatívnemu správaniu zo strany zamestnávateľa, nadriadeného alebo dokonca kolegov. Náš úrad je tu na to, aby zastavil takéto praktiky a podporil odvážnych a zodpovedných pracovníkov,“ píše sa na webe Úradu na ochranu oznamovateľov, ktorý bol zriadený na základe Zákona o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

Podľa zákona protispoločenská činnosť sú trestné činy, priestupky či správne delikty, teda konanie, ktoré má negatívny vplyv na spoločnosť.

Ihneď sa ozvala opozícia, aktivisti z tretieho sektora aj niektorí novinári, ktorí takéto postupy koalície kritizujú. Hovoria, že novelizácia (hoci nie je známe aká) je účelová a má pomôcť obvineným nominantom súčasnej vlády, ktorých začali stíhať ešte za éry vlády Igora Matoviča (vtedy OLaNO dnes premenované na SLOVENSKO).

Ochrana pre Čurillu a spol.

Po voľbách totiž vyšlo najavo, že šesť trestne stíhaných policajtov Národnej kriminálnej agentúry (NAKA) okolo Jána Čurillu získali 5. októbra status chráneného oznamovateľa. Práve naši chlapci so správnym morálnym kompasom bojujúci s temnými silami pod dozorom Úradu špeciálnej prokuratúry spustili rozsiahle vyšetrovania exponovaných káuz.

Každý z policajtov jednotlivo nahlásil trestnú činnosť z pozície svedka, trestné oznámenie podali 29. septembra. Hoci predtým sami trestnú činnosť vyhľadávali, objasňovali a vyšetrovali.

Ján Čurilla a jeho kolegovia vypovedajú v prípade Rozuzlenie, ktoré sa týka Petra Košča alias pána X a spol. Skupina okolo hlavy gangu temných síl mala diskreditovať policajtov, ktorí pracovali a pracujú na citlivých kauzách a tiež svedkov, ktorí v nich vypovedajú. Prípád Rozuzlenie je akýmsi vyústením vojny v bezpečnostných zložkách.

Ako prvý o ochrane Jána Čurilla a spol. informoval denník SME s odvolaním sa na advokáta Petra Kubinu, ktorý policajtov zastupuje. Status chráneného oznamovateľa dostali tiež aj ďalší policajti, dnes už bývalý šéf policajnej inšpekcie Peter Juhás, niektorí ďalší policajti z inšpekcie, riaditeľ NAKA Ľubomír Daňko, ktorý je aktuálne na dovolenke a aj bývalý prvý viceprezident Branko Kišš, ktorý zase vypovedá v kauze Očistec.

Statusy policajtom v kauze Rozulenie udelil prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Matúš Harkabus na základe ich žiadosti a dostali tak ochranu od Úradu na ochranu oznamovateľov.

Vypovedali to, čo sa dozvedeli ako policajti

Status chráneného oznamovateľa má chrániť pred zásahmi zamestnávateľa, ktoré by boli/ mohli by byť odvetou za to, že oznámili podozrenia z trestnej činnosti. Neznamená to však, že nemôžu byť prepustení či preradení na iné miesto. Podľa zákona zamestnávateľ však musí mať na takéto rozhodnutia súhlas od Úradu na ochranu oznamovateľov.

Ján Čurilla a spol. formálne podmienky na udelenie ochrany splnili, podali žiadosť a vypovedali o nejakej protizákonnej činnosti. Prokurátor na základe formálne splnených podmienok ochranu udelil. Aj keď v prípade policajta je predsa náplňou jeho práce vyhladávať, objasňovať a vyšetrovať trestnú činnosť, a nie oznamovať ju prokurátorovi ako bežný človek, na rozdiel od iných osôb má na to totiž právomoci.

Nikto neoveroval, že poskytovali informácie, ktoré získali zo svojej vlastnej služobnej činnosti. Iba vypovedali k týmto veciam ako svedkovia po zákonom poučení na následky krivej prisahy, krivej výpovede a krivého obvinenia.

Zákon v súčasnej podobe vylučuje iba, že by o ochranu mohli požiadať príslušníci Slovenskej informačnej služby, Vojenského spravodajstva a Národného bezpečnostného úradu.

Oznamovateľom je osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia alebo svojmu zamestnávateľovi. Práve konanie v dobrej viere môže byť v tomto prípade sporené. Ján Čurilla a jeho kolegovia totiž už viac ako dva roky čelia obvineniu, ktoré sa týka práve ich služobnej činnosti a postupov pri nej.

Krátka poznámka: Pre úplnosť ešte musím doplniť, že takýto status ešte v auguste dostala od Krajskej prokuratúry v Bratislave aj Diana Santusová, ktorá oznámila podozrenia voči nadriadenému z inšpekcie Jurajovi Svitokovi. No a aj Juraj Svitok patrí medzi chránených oznamovateľov, kdeže tiež vypovedá v prípade Rozuzlenie. Nuž a nový šéf inšpekcie Branislav Zurian urobil z Diany Santusovej funkcionárku a Juraja Svitoka preradil na iné miesto.

Súdy a neodkladné opatrenia

Minister vnútra Matúš Šutaj – Eštok (HLAS –SD) po nástupe do funkcie postavil policajtov okolo Jána Čurilla mimo službu a tiež zrušil miesto 1. policajného viceprezidenta Branka Kišša. Preradil ho na cudzineckú a hraničnú políciu. Ani v jednom prípade však minister vnútra nemal súhlas Úradu na ochranu oznamovateľov a ani ho od úradu nežiadal.

Všetci dotknutí tak podali návrh na vydanie neodkladného opatrenia na Mestský súd Bratislava 4. Ide o inštitút, ktorý sa využíva v situáciách, keď nemožno čakať na skončenie súdneho konania. Opatrenie má zabrániť ujme a porušeniu práv, ktoré hrozí. Napríklad, dotýčny sa nemôže do právoplatného verdiktu zamestnať inde, v pracovnom čase sa musia zdržiavať doma, majú krátený plat. O neodkladnom opatrení musia súdy rozhodnúť do 30 dní od doručenia návrhu.

Advokát policajtov Peter Kubina pre médiá vysvetľoval, že neodkladné opatrenia navrhli v súvislosti s porušením vo forme diskriminácie, čo súvisí s tým, že minister vnútra obišiel Úrad na ochranu oznamovateľov a nežiadal súhlas.

Matúš Šutaj – Eštok sa statusom oznamovateľa, ktorí šiesti (stíhaní) policajti dostali ani nezoberal. Vyhlásil, že ich ochrana je účelová a mimo službu ich postavil kvôli ich obvineniu. (Iná je však situácia v prípade Branka Kišša, ktorý obvinený nie je.)

Štyria zo siedmich policajtov, ktorých minister postavil mimo služby, sa môžu vrátiť do práce. Traja ostávajú doma. Rozhodli o tom rôzni sudcovia a sudkyne z Mestského súdu Bratislava

4. Nerozhodovali však o podstate sporu. Rozhodovali iba o spomínanom neodkladnom opatrení.

Prečo s rozhodli rôzne? Dalo sa očakávať, že nebudú mať rovnaký právny názor. V rozhodnutiach sa rozchádzajú pri posudzovaní, či majú vôbec právomoc o neodkladných opatreniach v týchto prípadoch rozhodnúť alebo celá vec patrí na správny súd. O opravnom prostriedku, ktoré podali policajti či ministerstvo, bude ešte rozhodovať Krajský súd Bratislava. Dá sa očakávať, že sa následne zjednotí rozhodovacia prax.

No práve to, že Mestský súd Bratislava 4 vôbec nemá rozhodovať o neodkladných opatreniach, hneď po prvom verdikte tvrdil aj minister vnútra. Pri rozhodnutiach o neodkladných opatreniach však súd vôbec neriešil, či sú zákonné samotné personálne rozkazy o postavení mimo služby/preradení v prípade B. Kišša, ale riešil, že minister nekonal v súlade so zákonom, čo sa týka súhlasu úradu.

Zákonnosť vydania personálnych rozkazov sa bude riešiť v rozklade voči personálnym rozkazom, o ktorom však rozhoduje samotný minister a následne je ich možné napadnúť aj v žalobe na súde. A to môže trvať celé roky.

Trestné oznámenie

Matúš Šutaj – Eštok podal aj trestné oznámenie na generálnu prokuratúru pre okolnosti poskytnutia ochrany policajtom. No má vraj podozrenie, že došlo k spáchaniu trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa, „v súvislosti s okolnosťami ohľadom podaných žiadostí o poskytnutie ochrany pre vybrané osoby.“ Podmienky, za akých sa Ján Čurilla a spol. dostali k ochrane zo strany Úradu špeciálnej prokuratúry, by mali byť podľa neho prešetrené.

Pred pádom vlády

Oznamovanie protispoločenskej činnosti alebo „whistleblowing“ sa do slovenského právneho poriadku sa dostal až [v roku 2014](#).

Národná rada 30. januára 2019 prijala úplne nový [Zákon o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti](#), ktorý predložila vláda na základe Programového vyhlásenia vlády na obdobie rokov 2018 až 2020 (časť 5. „Posilniť úlohu štátu a ochranu verejného záujmu“, kapitola „Politika boja proti korupcii“) a v nadväznosti na plnenie opatrení z Akčného plánu na posilnenie Slovenskej republiky ako právneho štátu. Účinnosť nadobudol 1. marca 2019.

Poslanci z hnutia OĽaNO, ktoré má dnes názov SLOVENSKO v januári 2023 predložili [návrh novely zákona](#), Navrhovali napríklad aj podielovú odmenu, ktorá by bola nárokovateľná. Malo ísť o odmenu vo výške 50 percent zo sumy vymoženej pre štát. Chceli tiež rozšíriť okruh osôb, ktoré môžu byť nahlasovateľmi korupcie. Išlo by aj o uchádzačov o zamestnanie. Návrh obsahoval aj to, aby oznamovateľmi korupcie mohli byť aj tí, ktorí sa o korupcii dozvedia v rámci svojej činnosti, napríklad pri poskytovaní bezpečnostných a detektívnych služieb. Chceli tiež zaviesť oceňovanie oznamovateľov formou ceny Juraja Langsfelda. Udeľoval by ju predseda vlády. Parlament však

rozhodol, že nebude pokračovať v rokovaní o tomto návrhu zákona.

Podstatné zmeny však priniesla [vládna novela](#) ešte z 11. novembra 2022, ktorú poslanci napokon schválili 10. mája a prezidentka novelu podpísala 24. mája tento rok.

Novela nadobudla účinnosť 1. júla 2023, ustanovenia týkajúce interných systémov oznamovania a sankcií sú účinné 1. septembra 2023 (z dôvodu legisvakancie – obdobie medzi okamihom platnosti a účinnosťou právnej normy, nakoľko predkladateľ považoval za vhodné poskytnúť dostatočne dlhé obdobie pre oboznámenie sa adresátov práva s novou úpravou).

Všetko sa to však udialo až po viac ako roku, odkedy Európska komisia hrozila sankciou za to, že Slovensko mešká s transpozíciou [európskej smernice](#).

Nuž ale, každopádne o päť dní na to, ako novelu schválil parlament, teda 15. mája 2023 Hegerova vláda padla a prezidentka vymenovala úradnícku vládu na čele s Ľudovítom Ódorom. Vtedajšia koalícia tak stihla zákon novelizovať zákon na poslednú chvíľu. V tejto súvislosti sú zaujímavé aj udalosti, ktoré sa v tom čase diali v rámci vojny v bezpečnostných zložkách. (Prečítať si o ich môžete [tu](#) a [tu](#).)

Čo priniesla novela?

Rozšírenie pojmu oznamovateľ: Za oznamovateľa sa považuje aj bývalý zamestnanec či uchádzač o zamestnanie a aj osoba, ktorá urobila oznámenie anonymne a jej totožnosť bola odhalená.

Za oznamovateľa sa považuje osoba aj vtedy, ak je dôvodná obava, že protispoločenská činnosť môže predstavovať bezprostredné alebo zjavné ohrozenie verejného záujmu.

Tiež keď existuje dôvodná obava, že v prípade urobenia oznámenia, by oznamovateľovi hrozil postih alebo hrozí, že orgány na prijatie oznámenia nezabezpečia nestranné a nezávislé preverenie skutočností uvedených v oznámení.

Zavedenie pojmu - odvetné opatrenia: Nikto nesmie hroziť odvetným opatrením alebo postihovať odvetným opatrením oznamovateľa alebo blízku osobu oznamovateľa. Zároveň sa ochrana rozšírila aj na osobu, ktorá oznamovateľovi poskytla pomoc v súvislosti s oznámením.

Blízkou osobou (podľa Občianskeho zákonníka) sa rozumie príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel, iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

Odvetné opatrenie je definované ako “konanie alebo opomenutie konania v súvislosti s pracovnoprávnym alebo iným obdobným vzťahom oznamovateľa vyvolané oznámením alebo zverejnením informácií o protispoločenskej činnosti a ktoré oznamovateľovi alebo osobe podľa spôsobilo alebo môže spôsobiť neopodstatnenú ujmu”.

Medzi postihy a pracovnoprávne úkony, ktoré môžu spôsobiť oznamovateľovi alebo inej osobe neopodstatnenú ujmu (odvetné opatrenie), patria najmä: výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru, odvolanie, preradenie na nižšiu pozíciu alebo odmietnutie povýšenia, zmena pracovných povinností, miesta výkonu práce alebo zmena pracovného času, disciplinárne opatrenie, nátlak, zastrašovanie alebo obťažovanie, poškodzovanie dobrej povesti a iné.

Rozšírenie okruhu trestných činov, ktoré budú predstavovať závažnú protispoločenskú činnosť: Novela rozšírila počet trestných činov, ktoré sa považujú za závažnú protispoločenskú činnosť. Pôvodne sem patrili trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie, trestný

čin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe, trestné činy verejných činiteľov trestné činy korupcie za ktoré Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou tri roky. No po novele ide už aj o trestné činy, za ktoré ohrozia tresty s hornou prevyšujúcou dva roky.

Zvýšenie pokút: Prostredníctvom novely došlo k zvýšeniu pokuty z dvetisíc eur na šesťtisíc eur v prípade, že osoba hrozí odvetným opatrením, pokúsi sa o odvetné opatrenie alebo postihne oznamovateľa odvetným opatrením v súvislosti s urobením oznámenia.

Zaviedli sa tiež pokuty do 100- tisíc eur zamestnávateľovi (aj orgánu verejnej moci), ktorý urobí voči oznamovateľovi pracovnoprávny úkon bez súhlasu Úradu na ochranu oznamovateľov, hrozí odvetným opatrením oznamovateľovi, pokúsi sa o odvetné opatrenie alebo postihne odvetným opatrením oznamovateľa v súvislosti s podaním oznámenia. Do 30 - tisíc eur pre zamestnávateľa, ktorý neprijal opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených pri kontrole plnenia povinností zákona alebo nepredložil úradu písomnú správu o opatreniach prijatých na odstránenie zistených nedostatkov.

Oznámenie: Oznámením sa rozumie “vedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s pracovnoprávnym vzťahom alebo iným obdobným vzťahom a ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti . Ak oznámenie môže prispieť k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k usvedčeniu jej páchatela, hovoríme o kvalifikovanom oznámení.

Orgánom verejnej moci vo vzťahu k oznamovaniu protispoločenskej činnosti pribudli aj nové povinnosti.

A iné.

Pre Čurillu a spol.?

Vyzerá to tak, že novela zákona vlády Eduarda Hegera o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti týkajúca sa časti ustanovenia o efektívite orgánu, ktorému sa protispoločenská činnosť nahlasuje a o definícii odvetného opatrenia, akoby bola šitá na mieru pre čurillovcov a ich kamarátov z radov polície.

Za pozornosť v tejto súvislosti stojí aj to, že koncom marca tohto roku sa konalo zaujímavé [podujatie](#) „Whistleblowing – practical experiences“ určené pre personalistov o dodržiavaní právnych predpisov zamerané na témy: hlavné otázky prístupu k oznámeniam a interným postupom, efektívna ochrana oznamovateľov, úlohy Úradu na ochranu oznamovateľov, praktické dopady na zamestnávateľov, praktické aspekty ochrany oznamovateľov a postavenie.

Okrem predsedníčky Úradu na ochranu oznamovateľov Zuzany Dlugošovej diskutoval aj [Stanislav Ďurica](#), partner z advokátskej kancelárie Dentons, ktorý sa tejto téme venuje aj v [publikačnej činnosti](#). A už iba dodám, že ide o kolegu Petra Kubinu, ktorý aktuálne zastupuje chránených policajtov okolo Jána Čurillu.

Úrad v číslach

Podľa [výročnej správy](#) úradu sa vlani venovali 220 prípadom. Z toho 96 spadalo pod zákon o ochrane oznamovateľov. V tom sú zahrnuté oznámenia o nezákonnej činnosti, agenda ochrany oznamovateľov ,ale napríklad aj právne poradenstvo zamestnávateľom či iným právnickým osobám.

Zo 63 prípadov, kde figuroval oznamovateľ nezákonnej činnosti, došlo v 17 prípadoch k odvetným opatreniam zo strany zamestnávateľov. Vo väčšine prípadov boli oznamovatelia vystavení nátlaku či

zastrešovaníu. Tiež pozastaveníu výkonu činnosti alebo výpovedi.

Za rok 2022 bolo udelených deväť nových statusov chráneného oznamovateľa, úrad asistoval pri dvoch z nich. Tri ochrany udelili inšpektoráty práce a šesť ochrán prokuratúra. Úrad v roku 2022 rozhodol o ôsmich žiadostiach o súhlas s pracovnoprávnym úkonom. V siedmich prípadoch chcel zamestnávateľ oznamovateľa prepustiť, v jednom prípade mu chcel odobrať služobné vozidlo. V štyroch prípadoch (výpovedí) bol zo strany úradu súhlas udelený, v štyroch prípadoch bola žiadosť zamietnutá.

V roku 2022 úrad dostal dve žiadosti o pozastavenie účinnosti pracovnoprávneho úkonu. V jednom prípade išlo o výpoveď, v druhom o organizačnú zmenu. Obom žiadostiam úrad nevyhovel.

Úrad s verejnosťou komunikuje aj prostredníctvom vlastného [podcastu](#).

[ZDROJ](#)

AUTOR: Júlia Mikolášiková